آرمان ملّی
armanmeli.ir
سال هشتم
شماره ۲۲۸۴
سه شنبه
۱۴۰۴•۱۰•۰۲
۰۲ رجب ۱۴۴۷ / ۲۳ دسامبر ۲۰۲۵

«آرمان ملی» در گفت‌وگو با حمید حاج اسماعیلی بررسی کرد

تعریف خط فقر پیش نیاز بهبود معیشت

مهار تورم نیاز به تعامل حاکمیت دارد

بهبود معیشت و دستمزدها در گرو دیپلماسی داخلی و خارجی

بهبود معیشت در گرو تعامل حاکمیتی است

آرمان ملی -صدیقه بهزادپور: بهبود وضعیت معیشت و رفاه مردم از جمله پارامترهایی به شمار می‌آید که رئیس جمهور اعلام کرد در اولویت‌های خود قرار خواهد داد، اما قطعا رسیدگی به مشکلات معیشتی مردم فقط از یک کانال و یک قوه امکان پذیر نخواهد شد، بلکه این امر در گرو تعامل همه قوا و مسئولان در سطح حاکمیت است که هم باید با برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری مناسب در داخل و عرصه بین‌المللی صورت گیرد. این مسئله با توجه به تشدید مشکلات در بخش اقتصادی همزمان با روی کار آمدن ترامپ و تشدید تحریم‌ها، فعال شدن مکانیسم ماشه و افزایش تنشهای نظامی-امنیتی منطقه و... نیازمند تعامل بیشتر و بررسی دقیق و شفاف وضعیت فعلی است. به اعتقاد کارشناسان؛ در حال حاضر، موانع متعدد در مسیر تصمیم‌گیری داخلی و خارجی وجود دارد که محدودیت‌های اقتصادی و اجتماعی را تشدید می‌کند که از جمله آنها می‌توان به تحریم‌ها، کاهش دسترسی به منابع مالی و محدودیت‌های تجاری، و... اشاره کرد که بخش قابل توجهی از توان دولت برای اجرای سیاست‌های حمایتی را محدود کرده است. به باور این افراد، هماهنگی و انسجام بین نهادهای تصمیم‌گذار در سطح کلان و حاکمیت، عامل مهمی برای حل مسائل اقتصادی و افزایش سطح رفاه مردم محسوب می‌شود، که به نظر می‌رسد در حال حاضر، فقدان هماهنگی در این حوزه می‌تواند اجرای برنامه‌های حمایتی و مدیریتی را با اختلال مواجه کند. علاوه بر این، وضعیت سرمایه‌گذاری و تولید، به ویژه در زمینه واردات مواد اولیه و تأمین منابع مورد نیاز صنایع، تحت تأثیر مستقیم سیاست‌های اقتصادی و محدودیت‌های خارجی قرار دارد. کاهش سطح سرمایه‌گذاری و محدودیت در تأمین مواد اولیه، تولید داخلی را محدود کرده و در نتیجه بر توان دولت برای ایجاد رفاه و کنترل تورم اثرگذار است. کارشناسان اقتصادی بر این باورند که بدون بهبود شرایط سرمایه‌گذاری و مدیریت هوشمند منابع، افزایش سطح رفاه و کاهش فشار اقتصادی بر اقشار آسیب‌پذیر دشوار خواهد بود. بر این اساس؛ اکثریت بر این امر توافق دارند که تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری داخلی و بین‌المللی نقش تعیین‌کننده‌ای در توانایی دولت برای مدیریت معیشت مردم دارند و می‌توانند مسیر تحولات اقتصادی را شکل دهند. پارامترهای متعددی، از جمله محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها، سطح سرمایه‌گذاری، مدیریت بازار کار و تخصیص منابع مالی، نقش کلیدی در تعیین سطح رفاه جامعه ایفا می‌کنند. از این رو این موضوع نشان می‌دهد که حل مشکلات اقتصادی نیازمند رویکردی جامع و سیستماتیک است که سیاست‌های داخلی و خارجی کشور را به گونه‌ای همسو و هدفمند در جهت بهبود معیشت مردم هدایت کند.

◀ بهبود معیشت مردم یکی از پارامترهایی است که در همه کشورها، از جمله اولویت‌های اصلی مسئولان به شمار می‌آید و باید تمام ارکان حاکمیت در تلاش برای تامین آن بر اساس استانداردهای جهانی باشند. بررسی و اعلام خط فقر از جمله شاخص‌هایی به شمار می‌آید که بر اساس آن دولت‌ها می‌توانند میزان حمایت‌ها و یا تعیین دستمزدها را در آن راستا عملیاتی کنند. آیا خط فقر در حال حاضر سنخیتی با میزان درآمد و حقوق و دستمزدهای کنونی دارد؟

معیشت مردم و تامین رفاه آنها یکی از موضوعاتی است که همواره در اظهارات مقامات مسئول در سطح کلان به آن پرداخته شده است تا بتوان در راستای توسعه عدالت اجتماعی به آن دست یافت، این امر هم در دولت چهاردهم و حتی دولت سیزدهم نیز به آن پرداخته شده است، اما بررسی‌های اخیر نشان می‌دهد که این موضوع به دلایل مختلف اعم از تشدید تحریم‌ها، شروع به کار ترامپ به عنوان رئیس جمهور، سیاست‌گذاری ناهماهنگ در سطح حاکمیت و... همچنان با مشکلات بسیاری برای اجرا روبروست. این امر حتی در دولت سیزدهم نیز با وجود تاکید همیشگی مسئولان مبنی بر اینکه معیشت مردم یکی از اولویت‌های اصلی به شمار می‌آید، مورد غفلت خواسته یا ناخواسته قرار گرفت. در حالی که به نظر می‌رسد این مسئله باید به شکل علمی و مناسب، باید اقدامات مناسب و پردازش‌های لازم برای بهبود شرایط اقتصادی انجام شود، اما شواهد میدانی نشان می‌دهد که این اقدامات تاکنون به صورت شفاف و مؤثر اجرا نشده و تغییر ملموسی در وضعیت زندگی مردم مشاهده نمی‌شود.

◀ به نظر شما چرا سال‌هاست که در دولت‌های مختلف مساله معیشت مردم، دیگر برخلاف اظهارات و وعده‌های داده شده، جزو اولویت‌های نخست مسئولان نیست؟

واقعیت‌های اقتصادی و اجتماعی حاکی از آن است که افزایش تورم، نوسانات شدید نرخ ارز و فشارهای ناشی از تحریم‌ها، به ویژه با فعال شدن مکانیسم ماشه، وضعیت معیشتی مردم را به شدت تحت تأثیر قرار داده است. خط فقر به شکل نگران‌کننده‌ای افزایش یافته و خانواده‌ها برای تأمین نیازهای اولیه خود با مشکلات جدی مواجه هستند. این وضعیت نه تنها فشار اقتصادی را بر اقشار ضعیف جامعه افزایش داده، بلکه تهدیدی جدی برای ثبات اجتماعی و اعتماد عمومی نسبت به دولت ایجاد کرده است. البته نباید فراموش کرد که تعیین و اعلام خط فقر در دولت توسط نهادهای مسئول تاکنون صورت نگرفته است، که البته فقط مختص دولت چهاردهم نیست، بلکه در دولت‌های قبلی هم این مشکل وجود داشت و یا اگر هم اعلام می‌شد بسیار متفاوت با واقعیت‌های جامعه بوده است. در بررسی آنچه که در حال حاضر صورت گرفته باید گفت علاوه بر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی اشتباه داخلی، تحریم‌ها و فشارهای سیاسی بین‌المللی نقش مهمی در محدود شدن منابع مالی دولت و کاهش توان آن در افزایش حقوق و دستمزد کارگران و کارمندان داشته است که البته توجیهی برای این مسئله نیست. اما محدودیت در واردات مواد اولیه، تأخیر در فعالیت کارخانه‌ها و کاهش ظرفیت تولید، همه از جمله عوامل مؤثری هستند که باعث تشدید فشار اقتصادی بر مردم شده‌اند. این موضوع به وضوح نشان می‌دهد که بدون مدیریت دقیق منابع مالی و برنامه‌ریزی بلندمدت، دولت نمی‌تواند پاسخ مناسبی به نیازهای واقعی مردم ارائه دهد و وضعیت معیشتی آنها را بهبود بخشد.

◀ در بررسی و تحلیل‌های اولیه آیا سیاست‌های حمایتی و یارانه‌ای از طبقات آسیب پذیر می‌تواند در این راستا موثر باشد یا در سطح کلان باعث تشدید مشکلات و مانع از بهبود زیرساخت‌ها برای بهبود و ارتقای سطح رفاه جامعه خواهد شد؟

اِعمال سیاست‌های حمایتی از طبقات آسیب پذیر جامعه در کشور هیچگاه درست صورت نگرفته است و در این بین حتی سیاست‌های جدید حذف یارانه‌ها یا کالابرگ‌ها مورد اعتراض بسیاری از مردم که واقعاً نیازمند به آن هستند صورت گرفته است، در حقیقت سیاست‌های صرفه‌جویی بودجه و مدیریت نادرست یارانه‌ها و کالابرگ‌ها که از قدیم تاکنون وجود داشته است، همواره مورد اعتراض طبقات آسیب پذیر بوده، این در حالی است که برخی از افراد یا گروه‌ها در نهادهای خاص و وابسته به دولت همچنان از یارانه‌ها و کالابرگ‌ها بهره‌مند هستند. این تناقض آشکار در توزیع منابع، نابرابری اجتماعی را تشدید کرده و اعتماد عمومی را نسبت به دولت کاهش داده است. علاوه بر این در بررسی‌های میدانی مشاهده شده که برخی افراد که یارانه یا کالابرگ آنها به اشتباه حذف شده بود، با مراجعه مجدد به نهادهای مربوطه دوباره شامل دریافت یارانه شده‌اند، اما این مسائل نشان دهنده ضعف در مدیریت سیستم شناسایی و تخصیص منابع است و تأثیر منفی بر احساس عدالت و شفافیت اجتماعی گذاشته است. کارشناسان اقتصادی معتقدند که چنین اشتباهاتی نه تنها فشار اقتصادی بر اقشار ضعیف را افزایش می‌دهد، بلکه می‌تواند زمینه نارضایتی اجتماعی و بی‌اعتمادی گسترده را فراهم کند.

◀ نوسانات ارزی به عنوان یکی از شاخص‌های تاثیرگذار بر بازار و... باعث تشدید قیمت‌ها و گرانی‌ها شده است. از این رو به نظر می‌رسد باید با ثبات بازار ارز، در تلاش برای بهبود بازار و وضعیت گرانی‌ها و حمایت از اقشار آسیب پذیر بود. آیا آنچه که تاکنون صورت گرفته، توانسته به این امر سامان بخشد؟

افزایش نرخ تورم و نوسانات شدید نرخ ارز، علاوه بر فشار مستقیم بر هزینه‌های زندگی، بر قدرت خرید کارگران و کارمندان نیز تأثیر منفی داشته است. بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد که حقوق کارگران و کارمندان میانگین ۱۷ تا ۲۰ میلیون تومان است، در حالی که تورم اعلام شده بیش از ۴۷ درصد بوده و مشخص نیست که این افزایش از چه منابعی برای کارگران و چه منابعی برای کارمندان تأمین خواهد شد. این شکاف میان افزایش هزینه‌های زندگی و حقوق و دستمزدها باعث کاهش انگیزه کاری، نارضایتی اجتماعی و فشار شدید اقتصادی شده است. در این شرایط، دولت به دنبال راهکارهایی است که بتواند از منابع مالی بیشتری بهره‌مند شود و سیاست‌های حمایتی از طبقات آسیب پذیر را تقویت کند. وزیر کار تأکید کرده است که دولت تمایل دارد یارانه‌ها، کالابرگ‌ها و حقوق و دستمزدها را افزایش دهد، اما به دلیل محدودیت منابع داخلی و فشارهای خارجی، تحقق این اهداف با موانع جدی روبه‌رو است. کارشناسان بر این باورند که بدون بهبود سیاست‌های داخلی و خارجی، جذب سرمایه‌گذاری خارجی و افزایش صادرات، دولت قادر نخواهد بود سیاست‌های حمایتی خود را به شکل مؤثر اجرا کند. از طرف دیگر، تجربه دولت‌های گذشته نشان می‌دهد که اقدامات انجام شده برای بهبود معیشت مردم یا شفاف نبوده و یا نتوانسته واقعیت‌های اقتصادی جامعه را منعکس کند. این امر باعث شده که در مقاطع مختلف، سیاست‌های اقتصادی ناکارآمد و نابرابر، فشار بیشتری بر طبقات ضعیف و متوسط وارد کند. به ویژه در سال‌های اخیر، همزمان با تشدید تحریم‌ها و نوسانات نرخ ارز، شکاف طبقاتی در ایران عمیق‌تر شده و قدرت خرید طبقه متوسط کاهش یافته است. بسیاری از کارشناسان اقتصادی هشدار می‌دهند که ادامه این روند می‌تواند به کاهش قابل توجه طبقه متوسط و گسترش فقر گسترده منجر شود.

◀ بر اساس آنچه که در جامعه مشهود است و بر اساس نرخ تورم، وضعیت اشتغال، تولید و... خط فقر چقدر است و چه مدیریتی می‌توان برای بهبود و تناسب خط فقر با دستمزدها انجام داد؟

یکی از نقاط ضعف سیستم اقتصادی، فقدان اطلاع‌رسانی شفاف درباره خط فقر و شاخص‌های اقتصادی است. اعلام نشدن خط فقر و عدم وجود داده‌های دقیق، مدیریت هدفمند سیاست‌های حمایتی را دشوار کرده و توانایی دولت برای حمایت مؤثر از طبقات آسیب پذیر را محدود می‌کند. بدون این اطلاعات، برنامه‌ریزی دقیق برای تخصیص یارانه‌ها، کالابرگ‌ها و افزایش حقوق‌ها امکان‌پذیر نیست و برخی گروه‌ها از حمایت‌های لازم محروم می‌شوند. در کنار مسائل اقتصادی، تحولات سیاسی و فشارهای بین‌المللی نیز تأثیر بسزایی بر وضعیت معیشتی مردم داشته‌اند. تشدید تحریم‌ها، محدودیت در روابط بین‌المللی و فشار بر صادرات و درآمدهای ارزی، همه موجب کاهش منابع مالی دولت و محدود شدن ظرفیت آن برای ارائه خدمات رفاهی شده است. این محدودیت‌ها بر توان دولت برای مدیریت تورم و افزایش حقوق و دستمزد تأثیر مستقیم داشته و باعث شده فشار اقتصادی بر اقشار آسیب‌پذیر افزایش یابد.

◀ به نظر شما در این باره و حل مسائل و مشکلاتی که در این خصوص وجود دارد چه می‌توان انجام داد؟

برای حل مشکلات معیشتی، دولت نیازمند یک رویکرد جامع و سیستماتیک است. این رویکرد باید شامل سیاست‌های داخلی عادلانه، بهبود مدیریت منابع مالی، افزایش بهره‌وری در سیستم اقتصادی، و همزمان سیاست‌های خارجی هوشمندانه برای جذب سرمایه‌گذاری و افزایش صادرات باشد. بدون این اقدامات، فشار اقتصادی بر اقشار ضعیف و متوسط جامعه افزایش خواهد یافت و بحران‌های اجتماعی و اقتصادی عمیق‌تر خواهد شد. یکی دیگر از جنبه‌های مهم، ضرورت بازنگری در سیاست‌های یارانه‌ای و حمایتی است. حذف یارانه‌ها و کاهش تخصیص کالا برگ‌ها بدون در نظر گرفتن شاخص‌های واقعی اقتصادی، به افزایش نابرابری و نارضایتی اجتماعی دامن زده است. دولت باید با شناسایی دقیق دهک‌های درآمدی و نیازهای واقعی مردم، سیاست‌های حمایتی را هدفمند کند تا فشار اقتصادی از روی اقشار آسیب‌پذیر برداشته شود. این سیاست‌ها باید شامل افزایش حقوق و دستمزدها، افزایش یارانه‌ها و کالابرگ‌ها، و کاهش فشار مالی مستقیم بر خانواده‌ها باشد. از سوی دیگر، تجربه سال‌های اخیر نشان داده که بی‌توجهی به سیاست‌های عدالت اجتماعی و نابرابری در توزیع منابع می‌تواند پیامدهای گسترده‌ای داشته باشد. افزایش نرخ تورم، افزایش هزینه‌های زندگی و فشار بر اقشار ضعیف بدون جبران مناسب، زمینه نارضایتی عمومی و بی‌اعتمادی نسبت به دولت را فراهم می‌کند. کارشناسان تأکید دارند که دولت باید ضمن رعایت عدالت اجتماعی، سیاست‌های اقتصادی خود را به گونه‌ای طراحی کند که منابع در اختیار به شکل عادلانه و متناسب با نیازهای واقعی جامعه توزیع شود. علاوه بر مسائل داخلی، تعاملات بین‌المللی نیز نقش کلیدی در وضعیت اقتصادی کشور دارد. بهبود روابط با کشورهای دیگر، جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی، افزایش صادرات و مدیریت هوشمند منابع ارزی، همه از جمله اقداماتی هستند که می‌توانند منابع مالی بیشتری در اختیار دولت قرار دهند و به اجرای سیاست‌های حمایتی کمک کنند. بدون این اقدامات، حتی برنامه‌های داخلی دولت برای بهبود معیشت مردم نیز محدود خواهد ماند و فشار اقتصادی بر اقشار آسیب‌پذیر ادامه خواهد داشت.

◀ در صورت بی‌توجهی به شاخص‌هایی که اشاره کردید تا بتوان به بهبود سطح رفاه مردم به عنوان یکی از وظایف اصلی دولت‌ها، امیدوار شد، چه آینده‌ای را در این زمینه متصور می‌دانید؟

◀ وضعیت اقتصادی طبقات اجتماعی در ایران به گونه‌ای است که تحریم‌ها، افزایش نرخ تورم، و کاهش قدرت خرید باعث شده طبقه متوسط در حال کاهش یا حذف باشد و اقشار ضعیف بیشترین فشار را تحمل کنند. در این میان، عدم اعلام شفاف خط فقر و نبود داده‌های دقیق برای شناسایی طبقات آسیب‌پذیر، برنامه‌ریزی و سیاستگذاری مؤثر را دشوار کرده است. دولت باید با اتخاذ رویکردی جامع، شفاف و عادلانه، به حل این مشکلات پرداخته و از طریق بهبود سیاست‌های داخلی و خارجی، منابع مالی لازم برای حمایت از اقشار آسیب‌پذیر را تأمین کند. تنها در این صورت است که می‌توان به کاهش فشار اقتصادی، افزایش رفاه اجتماعی و بازگرداندن اعتماد عمومی به دولت امیدوار بود. در حقیقت، معیشت مردم در ایران تحت تأثیر عوامل متعددی قرار دارد؛ از فشارهای اقتصادی ناشی از تحریم‌ها و افزایش نرخ تورم گرفته تا سیاست‌های نادرست داخلی در زمینه توزیع یارانه‌ها و منابع مالی. برای مقابله با این بحران‌ها، لازم است دولت با رویکردی جامع و سیستماتیک، سیاست‌های خود را بازنگری کرده و اقدامات مؤثر و هدفمند برای بهبود وضعیت معیشتی مردم اتخاذ کند. این امر نه تنها به کاهش نارضایتی عمومی کمک می‌کند، بلکه می‌تواند پایه‌های یک جامعه عادلانه‌تر و پایدارتر را فراهم کند و ثبات اجتماعی و اقتصادی کشور را تقویت نماید.

گزارش

وزیر نیرو:

بسیاری از استان‌ها با کسری منابع آبی مواجهند

وزیر نیرو گفت: به‌رغم بارش‌های اخیر بسیاری از استان‌ها همچنان با کسری منابع آبی بین ۲۰ تا ۸۰ درصد مواجهند و استان تهران نیز هنوز به وضعیت مطلوب نرسیده است. هرچند امیدواریم در هفته‌ها و ماه‌های آینده شاهد تداوم بارش‌ها باشیم، اما بدهی انباشته‌ای به منابع آب زیرزمینی و محیط زیست وجود دارد که با یک یا چند بارندگی جبران نخواهد شد. نیروگاه خورشیدی احداث شده در پژوهشگاه نیرو به ظرفیت یک مگاوات، امروز دوشنبه ۱ دی ماه با حضور جعفر قائم‌پناه، معاون امور اجرایی رئیس جمهور، عباس علی‌آبادی، وزیر نیرو و محسن طرزطلب، معاون وزیر نیرو و رئیس ساتبا به بهره‌برداری رسید. این نیروگاه خورشیدی با استفاده از ۱۷۱۰ پنل خورشیدی ۶۰۰ واتی دوطرفه احداث شده است. تجهیزات به‌کاررفته در این پروژه، از جمله پنل‌های خورشیدی، تولید داخل کشور بوده و در راستای حمایت از توان فنی و صنعتی داخلی مورد استفاده قرار گرفته‌اند. در جریان این مراسم، همچنین روند احداث و نصب سامانه کشوری رصد و پایش نیروگاه‌های تجدیدپذیر مورد بررسی قرار گرفت؛ سامانه‌ای که با هدف پایش برخط، تجمیع داده‌ها و افزایش شفافیت در فرآیند توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر در کشور طراحی و اجرا شده است. راه‌اندازی این سامانه می‌تواند نقش مؤثری در مدیریت، نظارت و تسریع اجرای پروژه‌های انرژی‌های تجدیدپذیر ایفا کرده و بستر تصمیم‌سازی دقیق‌تر برای سیاست‌گذاران حوزه انرژی را فراهم کند. افتتاح این نیروگاه خورشیدی در پژوهشگاه نیرو، به‌عنوان یکی از مراکز علمی و پژوهشی کشور، گامی عملی در جهت توسعه انرژی‌های پاک، کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی و تحقق اهداف کلان گذار انرژی ارزیابی می‌شود. عباس علی‌آبادی- وزیر نیرو- در حاشیه مراسم افتتاح یک نیروگاه خورشیدی و بازدید معاون اجرایی رئیس جمهور از سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)، در جمع خبرنگاران با اشاره به تحولات اخیر جوی کشور، اظهار کرد: رخدادهای هفته‌های گذشته به‌روشنی نشان می‌دهد که ایران وارد دوره‌ای از تغییرات جدی اقلیمی شده است. تغییر الگوی بارش‌ها، نابه‌جایی زمانی و مکانی بارندگی‌ها و شدت گرفتن پدیده‌های حدی، از نشانه‌های بارز این وضعیت است و آنچه اخیراً در کشور رخ داد، بسیاری از ابهامات در این زمینه را روشن‌تر کرد. وی افزود: بررسی‌های هواشناسی نشان می‌دهد شکل‌گیری جبهه‌های پرفشار در مناطق اطراف از جمله ترکیه و پاکستان و هم‌زمان ایجاد یک دالان کم‌فشار بر فراز ایران، شرایطی را فراهم کرد که منجر به بارش‌های قابل توجه در بخش‌هایی از کشور شد. در برخی استان‌ها نظیر کرمان، جنوب سیستان و بلوچستان، بوشهر و هرمزگان، بارش‌های مناسبی به ثبت رسید که بخشی از آن پشت سازه‌های آبی مانند سدها ذخیره شد و بخشی دیگر نیز به دریا راه یافت. این شرایط بار دیگر اهمیت برنامه‌ریزی اصولی برای مدیریت روان‌آب‌ها، توسعه آبخیزداری و اجرای طرح‌های تغذیه مصنوعی سفره‌های زیرزمینی را یادآور می‌شود. وزیر نیرو با تأکید بر محدودیت‌های پیش‌بینی بلندمدت بارش‌ها تصریح کرد: پیش‌بینی دقیق این نوع سامانه‌های بارشی در بازه‌های زمانی طولانی امکان‌پذیر نیست و نهایتاً حدود دو هفته پیش از وقوع می‌توان با اطمینان نسبی درباره آن‌ها اظهار نظر کرد. هرچه به زمان وقوع بارش نزدیک‌تر می‌شویم، دقت پیش‌بینی‌ها افزایش می‌یابد، اما همچنان باید با احتیاط و بر اساس سناریوهای مختلف برنامه‌ریزی کرد. علی‌آبادی با اشاره به وضعیت منابع آبی کشور گفت: به‌رغم بارش‌های اخیر، واقعیت این است که بسیاری از استان‌ها همچنان با کسری منابع آبی بین ۲۰ تا ۸۰ درصد مواجه هستند و استان تهران نیز هنوز به وضعیت مطلوب نرسیده است. هرچند امیدواریم در هفته‌ها و ماه‌های آینده شاهد تداوم بارش‌ها باشیم، اما نباید فراموش کرد که بدهی انباشته‌ای به منابع آب زیرزمینی و محیط زیست وجود دارد که با یک یا چند بارندگی جبران نخواهد شد و نیازمند برنامه‌ریزی بلندمدت است. وی نقش مردم در مدیریت این شرایط را بسیار مهم دانست و افزود: همراهی و همکاری مردم در مصرف بهینه آب و برق، نقشی تعیین‌کننده در عبور از شرایط حساس فعلی دارد و شایسته قدردانی است. در حال حاضر تهران به نقطه‌ای رسیده که می‌توان امیدوار بود به نوبت‌بندی آب نرسیم، اما این موضوع به معنای رفع کامل دغدغه‌ها نیست و مدیریت فشار شبکه و کنترل مصرف همچنان ضرورت دارد. ناترازی، چه در حوزه آب و چه در حوزه برق، حاصل عدم تعادل میان تولید و مصرف است و تمرکز صرف بر افزایش تولید، بدون اصلاح الگوی مصرف، راه‌حل پایدار محسوب نمی‌شود. وزیر نیرو با اشاره به تجربه دریاچه ارومیه اظهار کرد: توسعه جمعیت، کشاورزی و صنعت بدون توجه به ظرفیت‌های اکولوژیک، موجب کاهش سهم آب این دریاچه شده است. اگرچه بارش‌های اخیر تا حدودی شرایط را بهبود بخشیده، اما جبران خسارت‌های وارد شده نیازمند تداوم بارندگی و اجرای برنامه‌های ساختاری و اصلاحی است. در همین راستا، وزارت نیرو و وزارت جهاد کشاورزی برنامه‌های گسترده‌ای را به‌ویژه در حوزه آبخیزداری و تغذیه مصنوعی سفره‌های آب زیرزمینی در دستور کار دارند، هرچند باید توجه داشت که کشور در پنج سال گذشته با شرایط خشکسالی مواجه بوده است. علی‌آبادی با اشاره به توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و بازدید معاون اجرایی رئیس جمهور از پروژه‌های این حوزه گفت: سیاست اصلی دولت، ایجاد جذابیت برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و فراهم‌سازی محیط مناسب کسب‌وکار است. دولت قصد ندارد توسعه انرژی تجدیدپذیر را صرفاً به صورت دولتی پیش ببرد و نقش‌آفرینی بخش خصوصی در این مسیر بسیار حائز اهمیت است. در حال حاضر ۱۴ پروژه بزرگ در صنعت برق در دست اجراست که بخشی از آن‌ها مربوط به احداث نیروگاه‌ها و بخشی دیگر مرتبط با رفع محدودیت‌های شبکه انتقال و توزیع است. وی ادامه داد: طی یک سال گذشته حدود ۴۲۰۰ مگاوات نیروگاه حرارتی به ظرفیت تولید برق کشور افزوده شده و حدود ۳۰۰۰ مگاوات دیگر نیز در دست اجرا قرار دارد. بخشی از این ظرفیت‌ها در سال گذشته به طور کامل وارد مدار نشد، اما در سال جاری نقش مؤثرتری در تأمین برق ایفا خواهد کرد. از منظر ظرفیت نیروگاهی، کشور با کمبود جدی مواجه نیست و چالش اصلی، تأمین پایدار سوخت و مدیریت مصرف است که در این زمینه همکاری نزدیکی با وزارت نفت در جریان است. وزیر نیرو در پایان تأکید کرد: مدیریت مصرف به همان اندازه توسعه تولید اهمیت دارد. سیاست دولت حرکت به سمت هوشمندسازی شبکه برق و استفاده از ابزارهای کنترلی است تا به جای قطع برق، محدودیت مصرف در ساعات اوج اعمال و مصرف به ساعات کم‌بار منتقل شود. این رویکرد هم از نظر اقتصادی و هم از نظر اجتماعی کارآمدتر است و در سطح جهانی نیز به‌عنوان یک اقدام پیشرو شناخته می‌شود. با تداوم توسعه تولید، به‌ویژه در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر و هم‌زمان مدیریت هوشمند مصرف، می‌توان ناترازی آب و انرژی را کنترل و از بروز بحران‌های پرهزینه در آینده جلوگیری کرد.

دریچه

رئیس کمیسیون اقتصادی:

ارز ترجیحی حذف نشده است

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه «ارز ترجیحی حذف نشده است»، گفت: در ۹ ماه نخست سال جاری حدود ۱۰ میلیارد دلار ارز ترجیحی پرداخت شده است. سید شمس‌الدین حسینی رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در واکنش به اظهارنظرهایی از سوی برخی محافل مبنی بر سهیم بودن مجلس در رشد تورم و افزایش گرانی‌ها گفت: واقعیت این است که تورم در اقتصاد ایران پدیده‌ای جدید نیست و یکسری ساختارهای نابسامان مسبب تورم مزمن است اما به هر حال سوالاتی پیش روی ماست. وی توضیح داد: به عنوان مثال این روزها با اتهام زنی به مجلس، عنوان می‌شود که مجلس با حذف ارز ترجیحی موجب افزایش تورم شده است که این ادعا کاملاً نادرست است. رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی اضافه کرد: بر اساس اطلاعات دقیق و به استناد پیشنهاد دولت، در قانون بودجه سال ۱۴۰۴، حدود ۱۱ میلیارد یورو و بالغ بر ۱۲ میلیارد دلار ارز ترجیحی برای یک سال و به طور متوسط ماهانه یک میلیارد دلار پیش‌بینی شد که به توسط مجلس رسید و حتی بیش از رقم مصوب نیز ارز ترجیحی پرداخت شده است. وی ادامه داد: طبق اطلاعات موجود، در ۹ ماه نخست سال جاری حدود ۱۰ میلیارد دلار ارز ترجیحی پرداخت شده است بنابراین این مسائل را باید در شیوه مدیریت ارز ترجیحی و اجرای آن دنبال کرد. حسینی با اشاره به احکام نظارتی قانون بودجه گفت: طبق بند «خ» تبصره ۲ قانون بودجه ۱۴۰۴ و همچنین احکام مشابه بودجه سال‌های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳، دستگاه‌های اجرایی که ارز ترجیحی دریافت می‌کنند، مکلف به تنظیم بازار ارز هستند؛ سؤال اساسی اینجاست که آیا این سیاست به اثربخشی لازم رسیده و مدیریت مناسبی در اجرا وجود داشته است یا خیر؟ وی توضیح داد: حدود یک ماه است که پیگیر دریافت گزارش اثرگذاری ارز ترجیحی هستم. در همین راستا به دکتر عارف معاون اول رییس جمهور و رییس کمیته مربوطه، نامه‌نگاری کرده‌ام که این موضوع به بانک مرکزی و دستگاه‌های اجرایی ارجاع شده تا پاسخ مشخص ارائه شود؛ براساس قانون بودجه منابع قابل توجهی در اختیار دستگاه‌های اجرایی قرار می‌گیرد اما آنطور که باید مدیریت نمی‌شود. حسینی در واکنش به طرح برخی ابهامات به درباره اینکه مجلس باید تقصیر خود را در قبال تدوین قوانین تشدید کننده تورم بپذیرد، گفت: نمی‌توانم به صورت کلی به این سوال پاسخ دهم اما واقعیت این است که دوستان باید مشخصا و به صراحت اعلام کنند که کدام قانون مجلس موجب این تورم شده است؟ پیشنهاد می‌کنم دولتمردان لایحه بدهند تا ما آن را اصلاح کنیم؛ بنابراین به صورت کلی نمی‌توان مباحث را مطرح کرد. رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی خاطرنشان کرد: از سویی دیگر ادعایی که این روزها مطرح می‌شود و برخی‌ها از داخل مجلس و حتی از جاهای دیگر بر آن صحه می‌گذارند این است که ارز ترجیحی حذف شده است که این طور نیست؛ ارز ترجیحی حذف نشده است. وی ادامه داد: اگرچه ارز ترجیحی در سال‌های گذشته تبعات نامطلوبی از جمله افزایش پایه پولی و نقدینگی به همراه داشته اما با وجود این، پرداخت آن در سال جاری ادامه داشته است. به استناد گزارش‌های سازمان برنامه و بودجه در سال‌های اخیر حدود ۱۷ میلیارد دلار ارز ترجیحی تخصیص داده شده است با این حال، تنظیم بازار آن‌گونه که باید محقق نشده که باید اقدامات نظارتی مجلس در این بخش افزایش پیدا کند.

نبض بازار

ورود بورس به کانال ۳.۹ میلیون

در شرایطی که از دیروز یکم دی ماه حجم مبنا در بازار سرمایه حذف شده است، این بازار به روند صعودی خود ادامه داد؛ به طوری که شاخص کل بورس با افزایش بیش از ۱۰ هزار واحد به رقم سه میلیون و ۹۰۹ هزار واحد رسید و کانال ۳.۹ میلیون را فتح کرد. (دوشنبه) شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران ۱۰ هزار و ۸۹۲ واحد رشد کرد و به رقم سه میلیون و ۹۰۹ هزار و ۱۲۶ واحد رسید. بدین ترتیب شاخص بازار سرمایه برای اولین بار از کانال ۳.۹ میلیون واحد عبور کرد. بازار سهام از ۲۴ آبان روند افزایشی داشته و طی این مدت رکوردهای جدیدی را با ورود به کانال‌های ۳.۳، ۳.۴، ۳.۵، ۳.۶، ۳.۷، ۳.۸ و ۳.۹ میلیون واحد به ثبت رسانده است. شاخص هم‌وزن نیز امروز ۸۸۲۹ واحد افزایش داشت و در عدد یک میلیون و ۸۹ هزار و ۷۱۴ واحد ایستاد. در سومین روز هفته تعداد سهام مثبت بورس ۲۲۵ عدد و سهام منفی ۱۲۸ عدد بود. تعداد خریداران به ۱۲۲ هزار نفر رسید. به طور کلی بازار ۰.۲۸ درصد افزایش یافت. همچنین ۸۹۴ هزار فقره معامله به ارزش حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان در بازار سهام انجام شد. شاخص فرابورس هم دیروز با افزایش ۲۲۷ واحد به ۳۲ هزار و ۸۲۹ واحد رسید. تعداد معاملات دیروز فرابورس ۸۳۵ هزار فقره و ارزش آن رقم چشمگیر ۵۰۹ هزار میلیارد تومان بود.